

Ärende: VN/538/2019

Utkast till regeringens proposition med förslag till lag om ändring av avfallslagen och vissa andra lagar

Yleiset säännökset (Luku 1)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 1 ja sen perusteluista

-

Yleiset velvollisuudet ja periaatteet (Luku 2)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 2 ja sen perusteluista

-

Kunnan vastuulla oleva jätehuolto (luku 5)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 5 ja sen perusteluista

Vasaregionens avfallsnämnd tackar för möjligheten att ge ett utlåtande om förslaget till ny avfallslag. Nämnden har under en lång följd av år målmedvetet arbetat för att utveckla avfallshanteringen i Vasaregionen för att svara mot de krav som ställs med klimat- och miljöhänsyn, ett välfungerande samhälle och de krav som ställs via EU-direktiv och nationell lagstiftning. Förväntningarna på den nya lagstiftningen har därför varit stora. Vasaregionens avfallsnämnd vill mot den bakgrunden framföra följande ställningstaganden:

1. Nämnden konstaterar att de förslag till separatsamling av olika avfallsfraktioner (brännbart, bioavfall, glas, kartong, plast, metall, textilier) långt motsvarar de målsättningar nämnden slagit fast i sin strategi fram till år 2023. Nämnden ser därför att den delen av förslaget är ett steg i rätt riktning och kan omfatta den som en bra grund för att uppnå de mål som ställts upp på nationell och EU nivå för återvinning av avfall och en cirkulär ekonomi.
2. Visavi producentansvaret för förpackningsmaterial ser nämnden ingen fördel i att överföra insamlingsansvaret på kommunerna. Insamlingsansvaret och kostnaderna för de här fraktionernas insamling och återanvändning bör fortsättningsvis i sin helhet ligga på producentorganisationerna. Insamlingsansvaret skall ligga på de företag som producerar materialet och inte åläggas kommunerna till någon del.

3. Vasaregionens avfallsnämnd kräver att möjligheten till ett transportsystem för fast avfall där fastighetsinnehavarna själva ansvarar för att ingå avtal om avfallstransport med transportföretagen bibehålls i den nya avfallslagen i minst samma omfattning som i nu gällande lagstiftning. Nämnden bygger sitt ställningstagande på följande fakta:

- Avfallsinnehavaren har enligt § 20 skyldighet att se till att avfallet omhändertas på ett vederbörligt sätt och ansvarar för avfallshandlingens kostnader. Till denna skyldighet bör rimligtvis kopplas rättigheten att välja det avfallstransportbolag som ur avfallsinnehavarens synvinkel kan sköta servicen mest kostnadseffektivt och kvalitativt.
- Innevånarna på Vasaregionens avfallsnämnds område har en hög kundnöjdhet (över 90%) med det nuvarande systemet (Ramboll 2018).
- Invånarna har vid en utredning visat att de själva i betydande grad kan och vill konkurrensutsätta transportererna för att uppnå en god service (14% inom 5 år i Rambolls utredning 2018).
- En omfattande utredning av kostnaderna för avfallstransportererna i Vasaregionen (Ramboll 2018) visade att kostnaderna för transportererna inte avviker från medeltalet i landet i nämnvärd grad.
- Anslutningsgraden till det fastighetsbaserade transportsystemet i Vasaregionen är högt (över 93%)
- Avfallshandlingen i Vasaregionen har länge legat i framkanten genom kommunala satsningar i avfallsbolagen Stormossen för Vasaregionen och Westenergy som omhändertar det brännbara avfallet för 5 avfallshandlingsbolag i ett större område.
- Företagen som sköter transportererna av fast avfall i regionen är alla godkända av NTM-centralen och har skött verksamheten på ett bra sätt och samarbetat väl med nämnden för att utveckla avfallshandlingen.
- De företag som sköter transportererna är viktiga arbetsgivare i regionen och viktiga delar i den regionala ekonomin. Det är uppenbart att en kommunal upphandling av avfallstransportererna skulle slå ut flera av dessa mindre företag och utarma den regionala företagsverksamheten.
- Nämnden har under sin verksamhetstid byggt upp ett välfungerande register med uppgifter om täckningsgraden för avfallshandlingen, regelbunden rapportering från transportföretagen och möjligheter att vidta åtgärder ifall avvikelser noteras. Registret fungerar idag klanderfritt i gott samarbete med både transportföretagen och avfallshandlingsbolaget Stormossen. Det finns inga vinster att hämta i övervakningshänseende med att övergå till en kommunal upphandling av avfallstransportererna.
- Riksdagen har vid behandlingen av den nu ikraftvarande avfallslagen tydligt poängterat kommunernas rätt att kunna välja mellan två system när det gäller avfallstransportererna. Det finns ingen orsak att inskränka den rätten för kommunerna att välja och övergå till en kommunalt monopoliserad verksamhet.
- EU-direktivet 2018/851 ställer inget krav på en kommunalisering av transportsystemet. I punkt 7 i direktivet sägs: ”Bestämmelserna i detta direktiv möjliggör både avfallshandlingssystem där kommunen är huvudman för att samla in kommunalt avfall och system där sådana tjänster läggs ut på privata aktörer, eller varje annat slag av ansvarsfördelning mellan offentliga och privata aktörer. Valet av system, och om de ska ändras eller inte, förblir medlemsstaternas ansvar.”

Med beaktande av de ovanstående konstaterar Vasaregionens avfallsnämnd att de tre huvudargument för att begränsa möjligheten att välja mellan två transportsystem för fast avfall som presenterades av miljöministeriet 13.5.2020 inte är relevanta med beaktande av erfarenheterna i Vasaregionen och det inte finns orsak att frångå ett välfungerande system där fastighetsinnehavaren själv har rätt att välja det företag som sköter avfallstransporterna.

4. Visavi slamtransporter konstaterar nämnden att lagförslaget inte i tillräckligt hög grad beaktat EU:s ställningstagande i direktiv 2018/851: "Kommunalt avfall omfattar inte avfall från tillverkning, jordbruk, skogsbruk, fiske, septiktankar, avloppsnät och rening av avlopp, inklusive avloppsslam, uttjänta fordon eller bygg- och rivningsavfall." Direktivet ger möjlighet att minska på byråkratin när det gäller anordnande av hanteringen av avloppsslam. Nämnden anser att detta i högre grad borde beaktas i lagen.

Vasa 1.6.2020

Vasaregionens avfallsnämnd

Tuottajavastuu ja juomapakkaukset (Luvut 6 ja 7)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 6 ja 7 sekä niiden perusteluista

-

Muut jätelain pykälät

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen muista luvuista ja niiden perusteluista

-

Muiden lakien muutettavat pykälät (ympäristönsuojelulaki, kemikaalilaki, rikoslaki ja laki rikesakkorikkomuksista)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ympäristönsuojelulakiin, kemikaalilakiin, rikoslakiin ja ehdotetuista pykälämuutoksista ja niiden perusteluista

-

Asetusyhteenvedo

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätealan asetuksiin ehdotettavien muutosten keskeisestä sisällöstä

-

Vaikutusten arviointi

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne perustelujen luvuista 4.2-5.

-

Muuta

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne perusteluiden muista osista ja muista mahdollisista asioista

-

Enell-Öst Camilla
Vasaregionens avfallsnämnd